

Dr Sławomir Dudek, główny ekonomista FOR

Marcin Zieliński, ekonomista FOR

Warszawa, dnia 25.03.2022 r.

Komunikat FOR 13/2022:

Oslabianie gospodarki i finansów państwa godzi w obronność kraju

W obecnej sytuacji potrzebujemy nie kreatywnych zmian prawnych, lecz planu budowy bezpieczeństwa militarnego, który nie naruszałby stabilności finansów publicznych i rozwoju krajowej gospodarki. Strategia nieodpowiedzialnego zwiększania wydatków państwa i zadłużenia kraju może skończyć się bardzo wysoką inflacją, kolejnymi podwyżkami stóp procentowych i destabilizacją gospodarki. Godziłoby to zarówno w obronność kraju, jak i w sytuację ekonomiczną obywateli.

Jednym z następstw inwazji Rosji na Ukrainę są postulaty zwiększenia wydatków na polską armię. Pojawiły się propozycje zmian prawnych, w tym konstytucyjnych, których celem jest wyłączenie wydatków zbrojeniowych spod obowiązujących reguł fiskalnych. Te propozycje skupiają się na omijaniu formalnych ograniczeń wydatkowych, a zupełnie pomijają problem źródeł, możliwości i kosztów finansowania dodatkowego zadłużenia.

Rynki finansowe coraz gorzej oceniają wiarygodność polskiego państwa. Od początku ubiegłego roku gwałtownie zaczęła rosnać rentowność polskich obligacji skarbowych. Proces ten przybrał na sile jesienią i przyspieszył jeszcze bardziej w ostatnim miesiącu. Rentowność dziesięcioletnia wynosi już nie nieco ponad 1%, jak w styczniu 2021 roku, lecz ponad 5% (a jeszcze silniej wzrosły rentowności w krótszych terminach). Rentowności polskich obligacji skarbowych rosną o wiele szybciej nie tylko od niemieckich, ale też na przykład od czeskich. W rezultacie koszty obsługi długu (odsetki) w relacji do PKB mogą w relatywnie krótkim okresie ulec podwojeniu i zbliżyć się nawet do 3% PKB. Przyrost odsetek może być ponad dwukrotnie większy od zapowiadanego wzrostu wydatków militarnych.

Zwiększanie bezpieczeństwa militarnego nie może naruszać bezpieczeństwa finansów publicznych, bez którego nie ma rozwoju gospodarki, a w konsekwencji możliwości stabilnego finansowania zwiększonych wydatków wojskowych. W warunkach wysokiej inflacji, słabej waluty i ogólnej niepewności znaczące zwiększanie wydatków, deficytu i w konsekwencji zadłużenia jest bardzo ryzykowne. Dlatego, aby uniknąć tego niebezpieczeństwa, trzeba pilnie dokonać przeglądu programów wydatkowych.

W 2020 roku rząd znacząco zwiększył wydatki, deficyt i zadłużenie. Mógł to zrobić, dlatego że Narodowy Bank Polski złamał przepisy Konstytucji, drukując pusty pieniądz, by zakupić obligacje skarbowe. Konsekwencją tego jest gwałtowny wzrost inflacji w Polsce.

W 2016 roku wprowadzono podatek bankowy, z którego zwolnione są posiadane przez banki obligacje skarbowe. W konsekwencji coraz więcej długu publicznego kupują banki, dla których

obligacje skarbowe stanowią coraz większą część aktywów. W tych warunkach spadek wyceny obligacji skarbowych, wywołany rosnącymi ich rentownościami, odbija się negatywnie na kapitałach własnych banków, co ogranicza możliwości dalszego nabywania długu publicznego przez krajowy sektor bankowy.

Podsumowując: główną barierą dla zwiększania wydatków, deficytu i długu polskiego państwa są ograniczenia natury ekonomicznej, a nie prawnej. To prawda, że trzeba efektywnie wzmocnić potencjał militarny kraju i że być może wymaga to od nas wszystkich jako społeczeństwa poniesienia kosztów. Ale nie może to oznaczać destabilizacji finansów publicznych, rosnącej inflacji i pogarszania perspektyw wzrostu gospodarczego.

Potrzebujemy więc nie kreatywnych zmian prawnych, lecz planu budowy bezpieczeństwa militarnego, który nie naruszałby stabilności finansów publicznych i rozwoju krajowej gospodarki. Strategia nieodpowiedzialnego zwiększania wydatków państwa i zadłużenia kraju musiałaby się skończyć bardzo wysoką inflacją, kolejnymi podwyżkami stóp procentowych i destabilizacją gospodarki. Godziłoby to zarówno w obronność kraju, jak i w sytuację obywateli.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

tel. 500 494 173

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORÓW

Dr Sławomir Dudek

Główny ekonomista FOR

e-mail: slawomir.dudek@for.org.pl

Twitter: [@DudSlaw](https://twitter.com/DudSlaw)

Marcin Zieliński

Ekonomista FOR

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Twitter: [@MA_Zielinski](https://twitter.com/MA_Zielinski)

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl
[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR • [in](https://www.linkedin.com/company/forum-obywatelskiego-rozwoju)/forum-obywatelskiego-rozwoju